

**КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ
ГЕРМАНСЬКОЇ
ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ**

**Кафедра англійської
філології і філософії мови**

**СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни**

«Європейські цінності»

Спеціальності: Усі

Спеціалізації: Усі

Освітні програми: Усі

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	англійської філології і філософії мови
Факультет	германської філології і перекладу
Викладачі	Комісар Людмила Петрівна, кандидат філософських наук, доцент liudmyla.komisar@knlu.edu.ua
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна українознавчого спрямування у контексті світової культури
Курс, семестр	I курс, II семестр
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити / 90 годин
Мова викладання	українська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Аналізується багатомірне питання «європейської ідентичності» та такі його ціннісні складові як «національна гідність» та «почуття європейськості», родинні цінності та трудова етика, релігійні традиції та світська культура, політичні погляди та типи соціальних зв'язків, ставлення до благополуччя та безпеки життя як цінностей. Зміст навчальної дисципліни розкривається в одному змістовому модулі. Модуль «Європейські цінності у контексті стратегій формування комунікативного суспільства» окреслює певний набір культурних і правових цінностей, які утворюють специфіку сучасної європейської культури. Особлива прикметність курсу – теоретичні студії науково-дослідної літератури доповнюються залученням студентів до соціологічних опитувань з окресленої проблематики, формуванням навичок коректного проведення соціальних опитувань.
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Познайомити студентів із актуальною на часі дискусією щодо виокремлення певного набору цінностей, які визнані сучасними дослідниками провідними для європейської культури, а саме: свобода, справедливість, права людини і/як громадянина; розмаїття,

	раціональність і толерантність; національна гідність, самоздійснення і внутрішній світ, що сформує у молоді здатність до співбуття як порозуміння в сучасному глобалізованому світі.
Результати навчання <i>(Чому я навчуся на цій дисципліні?)</i>	Засвоєння курсу дозволить знати: <ul style="list-style-type: none"> - провідні морально-етичні контексти розмаїття європейських цінностей, що склались в культурно-історичному поступі людства; - основні джерела становлення європейських цінностей, що вписані в коло проблем сучасної інтегральної парадигми гуманітарних наук; - сучасні морально-етичні контексти розмаїття європейських цінностей: а саме свобода/відповідальність, раціональність, самоздійснення і внутрішній світ в галузі як гуманітарних наук, так і у суспільстві в цілому, що аналізуються вітчизняною і зарубіжними філософськими традиціями; - структуру курсу «Європейські цінності» як дисципліни загальногуманітарного циклу, що сприяє формуванню етичних професійних чинників і філософської культури майбутнього спеціаліста.
Компетентності <i>(Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)</i>	Набуття компетентностей щодо: <ul style="list-style-type: none"> - розуміння понять «осьового часу», греко-римської та юдео-християнської традицій у культурно-цивілізаційній перспективі етимології ЄЦ; - володіння поняттями прав людини, гідності людини/рівності/толерантності, з окресленням значущості персоналістських та суспільних факторів розвитку європейського етосу; - усвідомлення значущості дискурсу ЄЦ в сучасних гуманітарних дисциплінах, з інтенцією до визнання людини-громадянина як персони у європейському культурному просторі; - розуміння провідного переліку цінностей Європи як предмету неупередженого критичного аналізу; - володіння особливостями спрямування ЄЦ у контекст стратегій формування сучасного комунікативного суспільства.
Види занять і їхній розподіл за годинами	Лекції (30 год), самостійна робота (60 год).
Тематика (змістові модулі) навчальної дисципліни	Модуль «Європейські цінності у контексті стратегій формування комунікативного суспільства»: <ol style="list-style-type: none"> 1. Провідні цінності Європи як предмет критичного аналізу: європейський досвід та проблема його (де)ідеалізації 2. Джерела становлення європейських цінностей: «осьовий час» як передумова ціннісно-вартісного європейського розмаїття 3. Греко-римська та юдео-християнська традиції у культурно-цивілізаційній перспективі етимології європейських цінностей 4. Гідність людини/рівність/толерантність: персоналістські та суспільні фактори розвитку європейського етосу 5. Свобода/ відповідальність, раціональність, самоздійснення і внутрішній світ: морально-етичні контексти розмаїття європейських цінностей 6. Права людини крізь призму гуманістичних інтенцій європейських цінностей. Справедливість і «справедливе»(П. Рікер): сучасний правовий і соціально-політичний стан окреслених маркерів 7. Ідея «вічного миру» (І. Кант): можливість реалізації чи утопізм? 8. Європа в світлі ідеології «НІКОЛИ ЗНОВУ» та її дія в сучасному соціумі

	<p>9. ЄЦ як праксис: соціологічні опитування як практичний спосіб ідентифікації сучасних цінностей</p> <p>10. Трансформація цінностей в інформаційній ері (сім'я, гендер, екологія). Постковідна і повоєнна призма зміни цінностей: “реальна віртуальність” і цифрові альтернативи світосприйняття</p>
Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)	<p>25 балів – комплексна самостійна робота + 75 балів – МКР=100 балів</p> <p>90-100 А зараховано</p> <p>82-89 В зараховано</p> <p>75-81 С зараховано</p> <p>66-74 D зараховано</p> <p>60-65 Е зараховано</p> <p>1-59 FX не зараховано</p>
Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)	<p>Наявність базових знань на рівні повної загальної освіти з історії, культурології, української та англійської мов</p>
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	<p>Основна (базова навчально-методична):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ассман, А. (2020). <i>Права та обов'язки людини. У пошуках нового суспільного договору</i>. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА. 2. Головатий, С. (2016). <i>Про людські права</i>. Лекції. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА. 3. Беля, В., Комісар, Л. (2024). Трансформації цінностей в оптиці українського воєнного дискурсу: від імперативів до вартостей. <i>Український воєнний дискурс: полілог жанрів і стилів</i> : колективна монографія [загальна редакція: Ізотова Н. П., Потапенко С. І.]. Київ: Видавничий центр КНЛУ. 33-47. 4. Бистрицький, Є., Зимовець, Р., Пролєєв, С. (2020). <i>Комунікація і культура в глобальному світі</i>. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА. 5. <i>Європейський словник філософії: Лексикон неперекладностей</i>. (2009-2024). Том 1-5 / Кассен Б. (Укл.). Київ: ДУХ І ЛІТЕРА. 6. Єрмоленко, В. (2018). <i>Плинні ідеології. Ідеї та політика в Європі XIX-XX століть</i>. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА. 7. Комісар, Л.П., Чехун, Н.В. (2018). Концепт «європейські цінності» (European Values Study) в міждисциплінарному вимірі: рефлексія і практика. <i>Вісник Національного авіаційного університету</i>. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. № 1 (27). С. 55-59. 8. Комісар, Л.П. (2018). «Європейські цінності» (European values study) як комунікативна стратегія сучасної практичної філософії. <i>Людина віртуальна: нові горизонти</i>. Збірник наукових праць. Монреаль: СРМ «ASF». 48-50. 9. Комісар, Л.П. (2022). Автентичність і екологія як аксіологічні тренди постпандемічного світу, або перевідкриваючи “словник цифрової епохи”. <i>Вісник Національного авіаційного університету</i>. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. № 1 (35). 43-48. URL: https://jrnل.nau.edu.ua/index.php/VisnikPK/article/view/16536 10. Комісар, Л.П. (2023). Нові горизонти дискурсу ідентичності як виклик ребрендингу універсалістської макроетики. <i>Вісник Національного авіаційного університету</i>. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. № 1 (37). С. 41-46. URL: https://jrnل.nau.edu.ua/index.php/VisnikPK/article/view/17573 11. <i>Культурні цінності Європи</i>. (2014). / За ред. Г. Йоаса і К. Вігандта; Пер. з нім. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА. (Бібліотека Європейського Форуму). 12. Weizsacker, E. U. Von, Wijkman, A. (2017). <i>Come On! Capitalism, Short-termism, Population and the Destruction of the Planet. A Report to the Club of Rome</i>. New York: Springer Science+Business Media LLC. URL:

<https://mytxt.xyz/come-on-capitalism-short-termism-population-and-the-destruction-of-the-planet/>

Тексти-першоджерела (сучасні переклади):

1. Арендт, Х. (2013). *Банальність зла. Суд над Аїхманом в Єрусалимі* / Пер. з англ. А. Котенко. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА.
2. Гакслі, О. (2016). *Який чудесний світ новий!* / Пер. з англ. В. Морозова. Львів: Видавництво Старого Лева.
3. Голслах, Й. (2016). *Сила раю. Як Європа може бути попереду в азійському сторіччі* / Пер. з англ. П. Таращука. Київ: Темпора.
4. Кубі, Г. (2018). *Глобальна сексуальна революція: руйнування свободи в ім'я свободи* / Пер. з нім. О. Коцюби. Тернопіль: Мандрівець.
5. Ніцше, Ф. (2018). *Ранкова зоря. Думки про моральні пересуди* / Пер. з нім. В. Кебуладзе. Київ: Темпора.
6. Орвелл, Дж. (2021). *1984* / Пер. з англ. Київ: Видавництво Жупанського.
7. Торо, Г. Д. (2020). *Волден, або Життя в лісах* / Пер. з англ. Я. Стріхи. Київ: Темпора.
8. Франкл, В. (2020). *Людина в пошуках справжнього сенсу* / Переклад з англ. О. Замойської. Харків: Клуб сімейного дозвілля.
9. Фромм, Е. (2019). *Втеча від свободи* / Пер. з англ. М. Яковлева. Харків: Клуб сімейного дозвілля.
10. Фромм, Е. (2020). *Мати або бути?* / Пер. з англ. Г. Яновської. Харків: Клуб сімейного дозвілля.

Додаткова:

1. Айзенштадт, Н.Ш. (2014). *Осьовий час у світовій історії / Культурні цінності Європи* ; за ред. Г. Йоаса і К. Вігандта / пер. з нім. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА. С. 37-66.
2. *Війна і міф. Невідома Друга світова* (2016). / За заг. редакцією О. Зінченка, В. В'ятровича, М. Майорова. Харків: Фоліо.
3. Головченко, В., Дорошко, М. (2016). *Гібридна війна Росії проти України* : історико-політичне дослідження. Київ: Ніка-Центр.
4. Канкліні, Н. Г. (2016). *Уявлена глобалізація* / Пер. з ісп. Львів: Видавництво Анетти Антоненко; Київ: Ніка-Центр.
5. Кант, І. (2022). *Критика сили судження* / Пер. з нім. В. Терлецького. Київ: Темпора.
6. Комісар, Л.П. (2020). Автентичність як етичний тренд сучасності. *Ad orbem per linguas. До світу через мови: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 17–18 червня 2020 року*. Київ: Вид. центр КНЛУ. 525-526.
7. Комісар, Л. (2023). Ідентичність як відкрите питання: аксіологічна призма. *Філософія людяності в освіті, науці та житті: збірник наукових матеріалів круглого столу, присвяченого пам'яті професора Анатолія Олексійовича Приятельчука* (м. Київ, 12 травня 2023 року) / ред. кол. А.Є. Конверський, Л.В. Губерський, [та ін.]. Київ: ВАДЕКС. 78-80.
8. Комісар, Л. (2024). Рецепції культури мислення в сучасних комунікативних процесах. *Співвідношення соціального-індивідуального у сучасних комунікативних процесах* [Текст] : збірник наукових праць ; за загальною редакцією Л.Г. Дротянко. Київ: НАУ. 54-56.
9. Комісар, Л. (2024). Сучасні практики культури мислення: критичність, креативність і «soft skills». *"Ad orbem per linguas. До світу через мови"*. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Семіотика української НЕЗЛАМНОСТІ: мова – освіта – дискурс", 16–17 травня 2024 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ. 101-103.
10. Лютий, Т. (2020). *Культура принад і спротиву*. Київ: Темпора.

11. Магда, Є.В. (2015). *Гібридна війна: вижити і перемогти*. Харків: Віват.
12. Мазовер, М. (2014). Темний континент – Європа й тоталітаризм / *Культурні цінності Європи* ; за ред. Г. Йоаса і К. Вігандта / пер. з нім. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА. С. 389-408.
13. Малахов, В.А. (2004). Етос толерантності на зламі століть / *Етос і мораль у сучасному світі: колективна монографія*. Київ: Вид. ПАРАПАН С. 117-175.
14. Основи практичної філософії : *підручник* (2011). / А. М. Лой, А. О. Баумейстер, Т. І. Ящук та ін. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет».
15. Рікер, П. (2002). Право і справедливість / пер. з фр. О. Сирцової і В. Каденка. Київ: Дух і літера.
16. Світова гібридна війна: український фронт : *монографія* (2017). / За заг. ред. В. П. Горбуліна. Київ: НІСД.
17. Тейлор, Ч. Джерела себе. (2005). / Пер. з англ. А. Васильченка. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА.
18. Тейлор, Ч. Етика автентичності. (2013). / Пер. з англ. А. Васильченка. Київ : ДУХ І ЛІТЕРА.
19. Тейлор, Ч. Секулярна доба. Книга перша (2013). / Пер. з англ. О. Панича. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2013. 664 с.
20. *Філософія прав людини*. (2012). / За редакції Ш. Госепата та Г. Ломанна. Київ: Ніка–Центр.

Додаткові Інтернет-ресурси:

1. Саміт «Давос 2022» та Україна. Головні підсумки зустрічі в контексті інтересів України. (28.05.2022) / [Борисфен Інтел: НЕЗАЛЕЖНИЙ АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР ГЕОПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ](https://bintel.org.ua/analytics/samit-davos-2022-ta-ukraina/). URL: <https://bintel.org.ua/analytics/samit-davos-2022-ta-ukraina/>
2. Україна – кандидат у члени ЄС. Вирішальний крок на шляху до Європи. (24.06.2022) / [Борисфен Інтел: НЕЗАЛЕЖНИЙ АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР ГЕОПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ](https://bintel.org.ua/analytics/ukraine-kandidat-u-chleni-yes/). URL: <https://bintel.org.ua/analytics/ukraine-kandidat-u-chleni-yes/>
3. Ціннісні орієнтації українського суспільства: 1996 – 1999 – 2006 рр. : МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ / За результатами трьох національних репрезентативних опитувань дорослого населення України, проведених Центром «Соціальний моніторинг» та Українським інститутом соціальних досліджень ім. О. Яременка з метою вивчення системи ціннісних орієнтацій населення в межах міжнародних досліджень World Values Survey, 1996, 2006 рр. та European Values Survey, 1999 р. URL: http://www.uisr.org.ua/img/upload/files/3_evs_wvs_US_2_2008.pdf
4. Snyder, T. D. (2022). We Should Say It. Russia Is Fascist / *The New York Times*. (May 19, 2022). URL: <https://www.nytimes.com/2022/05/19/opinion/russia-fascism-ukraine-putin.html?fbclid=IwAR0WjQBtpa9ESr6mEhV7zrpGHVSNbRYjUYZCoan2oX2C4LRahe4jwM7DC80>
5. The Paris Statement. A Europe we can believe in. (2017). URL: <https://thetrueeurope.eu/a-europe-we-can-believe-in/>

Форми і способи поточного та семестрового контролю

З дисциплін українознавчого спрямування у контексті світової культури навчальним планом передбачені лише лекційні заняття, відповідно, слід чітко вказати критерії формування семестрового рейтингу.

Отже, семестровий рейтинг з вказаних КЗВ формується таким чином: зі 100 вагових балів за курс, які передбачені специфікою кредитно-модульної системи оцінювання, 25 балів передбачені на комплексну самостійну роботу студента.

Карта самостійної роботи:

Реалізація самостійної роботи здійснюється комплексно, а саме:

- на визначених попередньо тематичних лекціях-колоквіумах,
- доповненнях студентів на лекційних заняттях,
- письмово позааудиторно згідно «Карти самостійної роботи».

В цю комплексну систему входять такі елементи:

- тематичні круглі столи і колоквіуми;
- логічні завдання і «мисленнєві експерименти»;
- герменевтична робота з фрагментами текстів-першоджерел (на рівні тлумачення, коментаря та інтерпретації);
- завдання до текстів-першоджерел, які наявні в електронному вигляді і розміщені в тематичних онлайн-командах з кожної вибіркової дисципліни;
- реферування наукової і культурологічної літератури з вільно обраної студентом теми;
- творчі проєкти.

Тобто студент може обрати як позааудиторний формат самостійної роботи (наприклад, есе), так і участь у колоквіумі або круглому столі (наприклад, групова чи індивідуальна тематична презентація).

Таким чином, самостійна робота виконується студентом протягом семестру і оцінка за неї є складовою семестрового 100-бального рейтингу.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

25-20 балів – ґрунтовна відповідь з елементами інновації;

19-15 балів – повна ґрунтовна систематизована відповідь;

14-10 балів – повна правильна відповідь, не завжди систематизована, із незначними неточностями, з продуктивними елементами (перераховані всі відношення між поняттями);

9-5 балів – репродуктивне відтворення навчального матеріалу; неповна правильна відповідь (надані не всі необхідні уточнення щодо тлумачення понять, перераховані не всі відношення між поняттями); фрагментарна відповідь без жодних коментарів; відповідь містить помилки;

Менше 5 балів – завдання виконане з суттєвими помилками, не відповідає вимогам тощо.

Наступні 75 балів із рейтингу надаються для МКР. Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу, виконується така робота наприкінці семестру.

Критерії оцінювання МКР	
Рівень А (2 питання) Ваговий бал – 15,5 балів	Алгоритмічне відтворення навчального матеріалу
Рівень В (2 питання) Ваговий бал – 22 бали	Повна ґрунтовна відповідь на питання, здатність аналізувати, порівнювати, робити аргументовані висновки

Приклад розрахунку МКР: $R = 15,5 + 15,5 + 22 + 22 = 75$ балів.

Семестрове оцінювання дисциплін українознавчого спрямування у контексті світової культури дійснюється за 100-бальною шкалою за такою схемою:

Приклад семестрового розрахунку: $R = 25(С.Р.) + 75(МКР) = 100$ балів.

Підсумкове оцінювання: залік

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі

успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59

Затверджено на засіданні кафедри англійської філології і філософії мови, протокол № 1 від «01» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

проф. Ізотова Н.П.